

Stanley Frank Musial, „Stan the Man”, właśc. Stanisław Franciszek Musiał, urodził się 21 listopada 1920 r. w Donorze w Pensylwanii. Jeden z najbardziej znanych i utytułowanych baseballistów wszech czasów, zawodnik St. Louis Cardinals w National League na pozycji pierwszobazowego i zapolowego przez dwadzieścia dwa sezony, został uhonorowany członkostwem w Baseball Hall of Fame w 1969 r.

Stanley Musial był piątym z sześciorga dzieci polskiego imigranta Łukasza Musiała i Mary z d. Lancos, z pochodzenia Czeszki. Trenowanie rozpoczął od ćwiczeń gimnastycznych w gnieździe nr 247 Sokolstwa Polskiego w Ameryce w Donorze, na które zapisał go ojciec w 1934 r., choć – jak wspominał sam „Stan the Man” – na zajęcia uczęszczał już wcześniej: „Trzy razy w tygodniu, odkąd skończyłem dziewięć lub dziesięć lat, chodziliśmy do »Sokoła«. [...] Maszerowaliśmy i trenowaliśmy musztrę, a potem ćwiczyliśmy na przyrządach i matach. Huściliśmy się na poręczach gimnastycznych, przeskakiwaliśmy »konie« i wykonywaliśmy ćwiczenia akrobatyczne, co pomogło mi uniknąć kontuzji w mojej karierze zawodowej. Wiosną nasi instruktorzy zabierali nas w plener, aby rywalizować w zawodach lekkoatletycznych z innymi miastami. Brakuje słów, by oddać to, ile dały mi trzy lata kulturystyki, które spędziłem z sokołami”.

We wrześniu 1967 r. został uhonorowany dożywotnim członkostwem Sokolstwa Polskiego w Ameryce podczas bankietu wydanego z okazji 80. rocznicy istnienia tej organizacji i aż do 2004 r. był pełnoprawnym, opłacającym składki, członkiem gniazda sokołów w Donorze. Kiedy pozwalał mu na to czas, bywał gościem honorowym bankietów i spotkań organizowanych przez Sokolstwo, podczas których zachwalał program sportowy tej organizacji i podkreślał znaczenie uczęszczania na sokole zajęcia w młodości i wpływ tego na jego późniejszą karierę.

Kariere rozpoczął jako niespełna siedemnastolatek, podpisując pierwszy kontrakt z St. Louis Cardinals. Natomiast zawodowym graczem został już rok później jako leworęczny miotacz. Mimo poważnej kontuzji, której doznał w 1940 r., kolejny rok przyniósł jego debiut w Major League Baseball i od tej pory jego kariera Musiała nabrała tempa, z przerwą na udział w wojnie, w szeregach marynarki wojennej USA (US Navy). Po zakończeniu służby wojskowej

w 1946 r. przez kolejne siedemnaście lat grał w Cardinals, gdzie zyskał przydomek „Stan the Man”.

Do momentu zakończenia kariery Musial rozegrał łącznie 3026 meczów, w tym 24 w ramach cyklicznego turnieju Mecz Gwiazd (All-Star), zdobył trzy nagrody MVP, zaliczył 3630 uderzeń, zdobył 475 *home runów* (odbić poza boisko), trzykrotnie sięgał po zwycięstwo w World Series (1942, 1944, 1946).

W 1940 r. poślubił Lilian Susan Labash, z którą doczekał się czworga dzieci (syna i trzech córek). Po przejściu na sportową emeryturę zajął się prowadzeniem działalności gospodarczej, a przy tym był menadżerem generalnym drużyny Cardinals i pracował jako konsultant ds. kondycji fizycznej prezydenta Lyndona Johnsona (1964–1967).

W 1969 r. wprowadzono go do Baseball Hall of Fame w Cooperstown. Był pierwszym sportowcem uhonorowanym miejscem w National Polish-American Sports Hall of Fame w Orchard Lake, nieopodal Detroit (1973). W 2011 r. Barack Obama wręczył mu Medal Wolności, najwyższe cywilne odznaczenie w Ameryce.

Został zapamiętany jako sympatyczny, lubiący spotkania z kibicami, otwarty, wierzący w równość rasową, nigdy nie był usunięty z boiska za niepoprawne zachowanie, z nieodłączną harmonijką ustną, na której grywał *Take Me Out to the Ball Game* – nieoficjalny hymn amerykańskich kibiców baseballu.

Musial otwarcie przyznawał się do polskiego pochodzenia i był z tego dumny. Wspierał sprawy Polonii amerykańskiej. Czterokrotnie odwiedził Polskę (1987, 1996, 1997, 2000). Był honorowym obywatelem Kutna. Przypisuje mu się wprowadzenie i popularyzację baseballu w Polsce.

Stanley Musial zmarł 19 stycznia 2013 r. w Laude w stanie Missouri, w wieku 92 lat.

Justyna Staroń